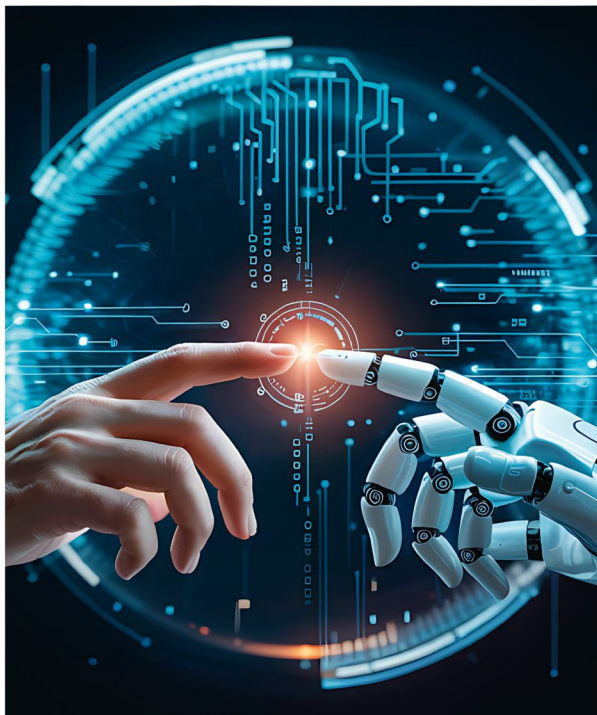

DIKASTERIUM PRO NAUKU VÍRY
& DIKASTERIUM PRO KULTURU
A VZDĚLÁVÁNÍ

ANTIQUA ET NOVA

Nóta o vztahu mezi umělou a lidskou inteligencí

ANTIQUA ET NOVA

DIKASTERIUM PRO NAUKU VÍRY
& DIKASTERIUM PRO KULTURU
A VZDĚLÁVÁNÍ

ANTIQUA ET NOVA

Nóta o vztahu mezi umělou
a lidskou inteligencí

K A R M E L I T Á N S K É N A K L A D A T E L S T V Í

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Katolická církev. Dikasterium pro nauku víry

[Antiqua et nova. Česky]

Antiqua et nova : nóta o vztahu mezi umělou a lidskou inteligencí /

Dikasterium pro nauku víry & Dikasterium pro kulturu a vzdělávání ;

z anglického originálu ... Antiqua et nova ... přeložil František Štěch

a členové Výzkumné skupiny pro teologii a současnou kulturu ETF UK. –

V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2025. – 124 stran. – (Dokumenty)

Český text

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.. –

Obsahuje bibliografické odkazy a rejstříky

ISBN 978-80-7566-677-2 (brožováno)

* 004.8 * 159.956.2 * 62:316.3 * 272-1/-9 * 27 * 17 * (093)

– Katolická církev. Dikasterium pro kulturu a vzdělávání

– Katolická církev. Dikasterium pro nauku víry

– umělá inteligence – křesťanské pojetí

– umělá inteligence – etické a morální aspekty

– inteligence (schopnost) – křesťanské pojetí

– technika a společnost – křesťanské pojetí

– technika a společnost – etické a morální aspekty

– učení katolické církve – 21. století

– dokumenty

004.8 – Umělá inteligence [23]

Církevní schválení předsedy České biskupské konference,

arcibiskupa Josefa Nuzíka, č. j. 516/2025 ze dne 5. září 2025.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4

směrnice 2019/790/EU je bez souhlasu nositele práv zakázána.

© Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2025

Veškerá práva původního nakladatele (Libreria Editrice Vaticana)

jsou vyhrazena. Bez jeho písemného souhlasu nesmí nikdo

tuto nótu dále šířit ani překládat.

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2025

ISBN 978-80-7566-677-2

OBSAH

Zkratky / 7

Citovaná literatura v češtině / 7

I. Úvod / 15

II. Co je umělá inteligence? / 19

III. Intelligence ve filozofické a teologické tradici / 24

Racionalita / 24

Vtělení / 26

Vztahovost / 27

Vztah k Pravdě / 28

Péče o svět / 30

Ucelené chápání lidské inteligence / 31

Omezení AI / 34

IV. Úloha etiky při řízení vývoje a využívání AI / 38

Pomůcka pro lidskou svobodu a rozhodování / 42

V. Specifické otázky / 46

AI a společnost / 46

AI a mezilidské vztahy / 49

AI, ekonomika a práce / 54

AI a zdravotnictví / 59

AI a vzdělávání / 62

AI, dezinformace, deepfake a zneužívání / 67

AI, soukromí (privacy) a dohled (surveillance) / 70

AI a ochrana společného domova / 74

AI a válka / 76

AI a vztah lidstva k Bohu / 79

VI. Závěrečná úvaha / 83

Pravá moudrost / 86

Poznámky / 91

Rejstřík biblických odkazů / 125

Rejstřík jmen osobních / 126

ZKRATKY

AAS – Acta Apostolicae Sedis

CIC – Codex Iuris Canonici (Kodex kanonického práva, 1983)

CCEO – Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium
(Kodex kánonů východních církví, 1991)

DH – Heinrich Denzinger, Enchiridion symbolorum,
definitionum et declarationum de rebus fidei et
morum (Příručka symbolů, definic a prohlášení
o věcech víry a mravů)

id. – týž

PG – J. P. Migne (Hg.), Patrologia, Series Graeca,
161 svazků, Paris 1857–1866

PL – J. P. Migne (Hg.), Patrologia, Series Latina,
217 svazků, Paris 1878–1890

CITOVANÁ LITERATURA V ČEŠTINĚ

[církevní dokumenty řazeny hierarchicky a chronologicky,
ostatní abecedně]

PAPEŽOVÉ

Lev XIII., encyklika *Rerum novarum* z 15. května 1891,
in: *Sociální encykliky (1891–1991)*, Praha: Zvon, 1996,
s. 19–56

Jan XXIII., encyklika *Mater et magistra* z 15. května 1961,
in: *Sociální encykliky (1891–1991)*, s. 113–174

Pavel VI., apoštolská exhortace *Evangelii nuntiandi*
z 8. prosince 1975, Praha: Zvon, 1990

Jan Pavel II., encyklika *Redemptor hominis* z 4. května
1979, Praha: Zvon, 1996

–, encyklika *Laborem exercens* z 14. září 1981, in: *Sociální encykliky (1891–1991)*, s. 297–350

–, encyklika *Sollicitudo rei socialis* z 30. prosince 1987, in: *Sociální encykliky (1891–1991)*, s. 351–408

–, encyklika *Centesimus annus* z 1. května 1991, in: *Sociální encykliky (1891–1991)*, s. 409–473

–, encyklika *Veritatis splendor* z 6. srpna 1993, Praha: Zvon, 1994

–, encyklika *Evangelium vitae* z 25. března 1995, Praha: Zvon, 1995

–, encyklika *Fides et ratio* z 14. září 1998, Praha: Zvon, 1999

–, apoštolská konstituce *Ex corde Ecclesiae* z 15. srpna 1990, www.ktf.cuni.cz/KTF-11-version1-ex_corde_ecclesiae.pdf (přístup 19. června 2025)

Benedikt XVI., encyklika *Caritas in veritate* z 29. června 2009, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009

František, encyklika *Laudato si'* z 24. května 2015, Praha: Paulínky, 2015

–, encyklika *Fratelli tutti* z 3. října 2020, Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2021

–, encyklika *Dilexit nos* z 24. října 2024, Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025

–, apoštolská exhortace *Evangelii gaudium* z 24. listopadu 2013, Praha: Paulínky, 2014

- , apoštolská exhortace *Amoris laetitia* z 19. března 2016,
Praha: Paulínky, 2023
- , apoštolská exhortace *Gaudete et exsultate* z 19. března
2018, Praha: Paulínky, 2018
- , apoštolská exhortace *Christus vivit* z 25. března 2019,
Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019
- , apoštolská exhortace *Laudate Deum* z 4. října 2023,
Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2024
- , apoštolská konstituce *Veritatis gaudium* z 29. ledna 2018,
Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2020

KONCILY

Věroučná konstituce I. vatikánského koncilu *Dei Filius*
z 24. dubna 1870, in: *Dokumenty Prvního vatikánského
koncilu*, Praha: Krystal OP, 2011

Dokumenty II. vatikánského koncilu – souborné vydání:
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002².
V nótě je citována: pastorální konstituce o církvi
v dnešním světě *Gaudium et spes* (7. prosince 1965);
dekret o hromadných sdělovacích prostředcích *Inter
mirifica* (4. prosince 1963); deklarace o křesťanské
výchově *Gravissimum educationis* (28. října 1965);
deklarace o náboženské svobodě *Dignitatis humanae*
(7. prosince 1965).

CÍRKEVNÍ DOKUMENTY

Katechismus katolické církve, Praha: Karmelitánské
nakladatelství, 2025³

Dikasterium pro nauku víry, deklarace *Dignitas infinita*
z 8. dubna 2024, 58353_240408-dignitas-infinita-

prohlaseni-dikasteria-pro-nauku-viry-o-lidske-
dustojnosti-it-nunciatura-cz-kor-final.pdf (přístup
19. června 2025)

Kongregace pro nauku víry, instrukce *Donum veritatis*
z 24. května 1990, Olomouc: Matice cyrilometodějská,
1999

–, *Věroučná nóta o některých aspektech evangelizace*
z 3. prosince 2007, [www.radiovaticana.cz/clanek_](http://www.radiovaticana.cz/clanek_print.php?id=8833)
[print.php?id=8833](http://www.radiovaticana.cz/clanek_print.php?id=8833) (přístup 19. června 2025)

–, instrukce *Dignitas personae* z 8. září 2008, [www.](http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=10529)
[radiovaticana.cz/clanek.php?id=10529](http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=10529) (přístup
16. července 2025)

Papežská rada pro spravedlnost a mír, *Kompendium*
sociální nauky církve, Kostelní Vydří: Karmelitánské
nakladatelství, 2008

Papežská rada pro sociální komunikaci, *Etika na*
internetu (22. února 2002), [www.kardinal.cz/res/](http://www.kardinal.cz/res/archive/002/000282.pdf?seek=1173974849)
[archive/002/000282.pdf?seek=1173974849](http://www.kardinal.cz/res/archive/002/000282.pdf?seek=1173974849) (přístup
19. června 2025)

Mezinárodní teologická komise, *Společenství a služba.*
Lidská osoba stvořená k Božímu obrazu, Kostelní Vydří:
Karmelitánské nakladatelství, 2005

Papežská biblická komise, *Co je člověk? (Žl 8,5)*
Průvodce biblickou antropologií, Praha: Karmelitánské
nakladatelství, 2022

OSTATNÍ AUTOŘI

Aristoteles, *Metafyzika*, Praha: Petr Rezek, 2003

Arendtová, Hannah, *Vita activa*, Praha: Oikúmené,
2007

- Aurelius Augustinus, *O Boží obci knih XXII*, Praha: Karolinum, 2007
- Svatý Augustin, *Vyznání*, Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025
- Berdajev, Nikolaj, slovensky „Človek a stroj“, in: *Vladimír Sergejevič Solovjov a ruská náboženská filozofia*, Komorovský, J. (ed.), Košice: Byzant, 2011, s. 219–232
- Bonaventura z Bagnoregia, *Breviloquium – kompendium scholastické teologie*, Praha: Vyšehrad, 2004
- Dante Alighieri, *Božská komedie, Ráj*, Praha: Vyšehrad, 1952
- Guardini, Romano, *Konec novověku*, Praha: Vyšehrad, 1992
- Heidegger, Martin, *O humanismu*, Rychnov nad Kněžnou: Ježek, 2000
- Irenej z Lyonu, *Patero kněh proti kacířstvím s některými dodatky* [= *Adversus haereses*], Praha: Dědictví svatého Prokopa, 1876
- Kahneman, Daniel, *Myšlení rychlé a pomalé*, Brno: Jan Melvil Publishing, 2012
- Newman, John Henry, *Idea univerzity*, Praha: Krystal OP, 2014
- Pascal, Blaise, *Myšlenky*, Praha: Odeon, 1973
- Pseudo-Dionysios Areopagita, *O mystické teologii; O božských jménech*, Praha: Dybbuk, 2003
- Steinová, Edith, *K problému vcítění*, Praha: Nadační fond Edity Steinové, 2013
- Tomáš Akvinský, *Summa proti pohanům*, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1993
- Tomáš Akvinský, *Theologická summa*, Praha: Edice Krystal, 1937

ANTIQUA ET NOVA

Nóta

Dikasteria pro nauku víry
a Dikasteria pro kulturu a vzdělávání
o vztahu mezi umělou a lidskou inteligencí

ze 14. ledna 2025